

PAUTES PER AL TREBALL FINAL DE GRAU

GRAU EN DRET

Índex

1. QUÈ ÉS EL TREBALL FINAL DE GRAU?	1
2. LES MODALITATS DEL TREBALL FINAL DE GRAU	3
3. PLANIFICACIÓ DEL TREBALL	4
4. EL TUTOR O TUTORA.....	5
5. RESPONSABILITATS DE L'ESTUDIANT	6
6. INTEGRITAT ACADÈMICA I ÚS DE LA INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL	7
7. ASPECTES FORMALS DEL TFG.....	9
8. EL DIPÒSIT DEL TREBALL.....	10
9. LA DEFENSA DEL TREBALL FINAL DE GRAU.....	10
10. L'AVUACIÓ DEL TREBALL FINAL DE GRAU	11
10.1. AVUACIÓ DEL SEGUIMENT (40 %)	12
10.2. AVUACIÓ DEL CONTINGUT I DE LA DEFENSA (60 %).....	12

1. Què és el treball final de grau?

El treball final de grau (TFG) constitueix la culminació dels estudis del Grau en Dret. Més que una assignatura com les altres, és una oportunitat perquè l'estudiant demostrï que és capaç d'aplicar de manera integrada els coneixements, les competències i les habilitats adquirides al llarg de la titulació.

A diferència dels treballs realitzats en altres assignatures, el TFG exigeix un nivell superior d'autonomia, de capacitat d'anàlisi i de rigor acadèmic. L'estudiant ha de ser capaç d'identificar un problema jurídic, analitzar-lo mitjançant una metodologia adequada, utilitzar de manera crítica les fonts normatives, jurisprudencials i doctrinals pertinents i formular unes conclusions pròpies, ben fonamentades i coherents. Les característiques

concretes del treball, així com la seva estructura i el seu plantejament, dependran de la modalitat de TFG i de les orientacions del tutor o tutora, d'acord amb el que preveu el Reglament del treball final de grau.

El TFG té per finalitat acreditar que l'estudiant ha assolit les competències pròpies del Grau en Dret. Per aquest motiu, no s'avalua únicament el resultat final, sinó també la capacitat de plantejar correctament una qüestió jurídica, estructurar un treball, seleccionar i utilitzar adequadament les fonts, construir una argumentació sòlida, redactar amb precisió i defensar oralment les conclusions davant d'un tribunal.

L'elaboració del TFG no consisteix únicament a redactar un bon document. També implica desenvolupar un treball continuat sota la supervisió del tutor o tutora i demostrar, en la defensa, que s'ha adquirit un coneixement sòlid sobre el tema objecte d'estudi. Aquestes dues dimensions —el seguiment del procés d'elaboració i el domini de la matèria— articulen el sistema d'avaluació previst al Reglament.

El TFG es pot realitzar en una altra universitat en el marc d'un programa de mobilitat, si bé la defensa s'haurà de fer, en tot cas, davant del tribunal de la Facultat de Dret de la Universitat de Girona. Així mateix, en els supòsits previstos a la memòria de l'ensenyament, el TFG es podrà vincular a les pràctiques externes en els termes que estableix el Reglament. Pel seu caràcter d'assignatura compendi, el TFG no pot ser objecte de reconeixement ni de compensació.

Aquesta guia té per finalitat orientar l'estudiant durant tot el procés d'elaboració del TFG. Hi trobarà informació sobre les modalitats de treball, la tutorització, els aspectes formals, el sistema d'avaluació i diverses recomanacions pràctiques que complementen el Reglament sobre el treball final de grau de la Facultat de Dret. En cas de discrepància entre aquesta guia i el Reglament, prevaldrà sempre aquest darrer.

Important

L'elaboració del TFG no consisteix únicament a redactar un bon document. També implica desenvolupar un treball continuat sota la supervisió del tutor o tutora i demostrar, en la defensa, que s'ha adquirit un coneixement sòlid sobre el tema objecte d'estudi. Aquestes dues dimensions són les que articulen el sistema d'avaluació previst al Reglament.

2. Les modalitats del treball final de grau

El Reglament del treball final de grau preveu tres modalitats de TFG (“tipologies”, en la terminologia de l'article 2 del Reglament): **comunicació**, **article científic** i **memòria**. La modalitat del treball la determinarà el tutor o tutora, d'acord amb el tema assignat i les seves característiques.

Cada modalitat respon a una finalitat diferent i requereix una estructura, una metodologia i una forma de presentació pròpies. Per aquest motiu, no existeix un model únic de TFG. L'estructura i les característiques concretes del treball les determinarà el tutor o tutora, d'acord amb el Reglament i amb les particularitats del tema objecte d'estudi, entre les tres modalitats previstes:

2.1. Comunicació

La comunicació consisteix en l'estudi en profunditat d'un tema jurídic, presentat mitjançant un escrit breu i complementat amb una defensa oral davant del tribunal.

Aquesta modalitat posa un èmfasi especial en la capacitat de l'estudiant per acreditar que domina la matèria objecte d'estudi. Per aquest motiu, la defensa oral té una rellevància particular i el tribunal pot formular preguntes destinades a comprovar el coneixement adquirit.

L'extensió orientativa del text és de **fins a set pàgines**, inclosa la bibliografia.

2.2. Article científic

L'article científic consisteix en una recerca sobre una qüestió jurídica desenvolupada amb l'estructura pròpia d'un article acadèmic i defensada posteriorment davant del tribunal.

Aquesta modalitat posa l'accent en la qualitat de la recerca, la solidesa de l'argumentació jurídica i la capacitat de desenvolupar una reflexió pròpia sobre el problema plantejat. Correspon, substancialment, al model de TFG que tradicionalment s'ha desenvolupat a la Facultat de Dret.

L'extensió orientativa és d'entre **20 i 35 pàgines**, inclosa la bibliografia.

2.3. Memòria

La memòria consisteix en la recopilació i l'anàlisi de les activitats desenvolupades en el marc d'un projecte docent prèviament aprovat per la Comissió de Govern de la Facultat.

La proposta aprovada determina les característiques del projecte, la metodologia, el sistema de tutorització, el nombre de places, els ensenyaments als quals s'adreça i la resta d'aspectes necessaris per garantir una exigència acadèmica equivalent a la de les altres modalitats.

L'extensió orientativa dependrà de les característiques del projecte corresponent.

Important

Aquesta guia ofereix únicament orientacions generals. Les indicacions del tutor o tutora, sempre que siguin conformes amb el Reglament, prevalen en els aspectes que depenen de les característiques específiques de cada modalitat o de cada treball.

3. Planificació del treball

L'elaboració d'un TFG requereix una planificació adequada. Tot i que el calendari acadèmic fixa determinades fites administratives —com ara l'assignació del professorat tutor, el dipòsit del treball i la defensa—, és convenient distribuir el treball de manera progressiva al llarg del curs.

El calendari dels TFG, aprovat anualment per la Comissió de Govern de la Facultat i publicat al web, estableix les principals dates del procés. Així mateix, el Reglament regula, entre altres aspectes, la matrícula, l'assignació del professorat tutor i dels temes, el procediment d'assignació de vacants i els supòsits en què és possible sol·licitar un canvi de tutor o tutora.

La planificació concreta del TFG dependrà de la modalitat del treball, de les característiques del tema i de les orientacions del tutor o tutora. Per aquest motiu, és convenient acordar des de les primeres reunions un calendari de treball adaptat a cada cas, que permeti fer un seguiment continuat de l'evolució del projecte.

Amb caràcter orientatiu, el procés d'elaboració del TFG acostuma a desenvolupar-se en les fases següents:

- **Definició del tema i dels objectius.** Delimitació de la qüestió objecte d'estudi i concreció dels objectius del treball.
- **Planificació.** Elaboració d'un calendari orientatiu amb les diferents fases del treball i els terminis de lliurament dels avenços.

- **Documentació i anàlisi.** Cerca, selecció i estudi de la legislació, la jurisprudència, la doctrina i la resta de fonts rellevants.
- **Redacció.** Elaboració progressiva del treball, incorporant-hi les observacions formulades pel tutor o tutora.
- **Revisió final.** Comprovació de la coherència del contingut, de la qualitat formal del text i de les citacions, abans del dipòsit.
- **Preparació de la defensa.** Preparació de l'exposició oral i revisió dels aspectes del treball que poden ser objecte de debat davant del tribunal.

És recomanable

No concentrar la major part de la feina en les setmanes prèvies al dipòsit. Un treball elaborat de manera progressiva facilita el seguiment per part del tutor o tutora, permet incorporar les observacions amb temps suficient i contribueix a millorar la qualitat del resultat final.

4. El tutor o tutora

El treball final de grau s'elabora sota la supervisió d'un tutor o tutora, que acompanya i orienta l'estudiant durant tot el procés d'elaboració del treball.

La funció del tutor o tutora és facilitar que l'estudiant desenvolupi un TFG de qualitat, adequat a la modalitat assignada i conforme amb els objectius i les competències del Grau en Dret. Aquesta funció es concreta mitjançant les reunions de seguiment, les observacions als esborranys presentats i les orientacions que consideri oportunes durant el procés d'elaboració.

D'acord amb el Reglament, corresponen al tutor o tutora, entre altres, les funcions següents:

- orientar l'estudiant sobre les característiques i els objectius del treball;
- vetllar perquè el tema sigui adequat a la dedicació prevista per al TFG;
- fer el seguiment del procés d'elaboració del treball;
- informar l'estudiant sobre el nivell d'assoliment de les competències requerides;

- informar el tribunal sobre el procés de tutorització;
- efectuar el control d'originalitat del TFG mitjançant les eines disponibles a la Facultat.

Quan el Reglament ho prevegi, el tutor o tutora podrà nomenar una persona cotutora. En el cas dels TFG vinculats a pràctiques externes, aquesta funció podrà correspondre a una persona de l'empresa o institució on s'hagin desenvolupat les pràctiques.

Autoria de l'estudiant

El tutor o tutora acompanya, orienta i supervisa durant el procés d'elaboració del TFG, però no n'és el coautor. Les decisions sobre el contingut final del treball i la responsabilitat sobre la seva qualitat acadèmica corresponen sempre a l'estudiant.

El nombre, la periodicitat i el desenvolupament de les tutories dependrà de les característiques del treball i dels criteris del tutor o tutora. Per aquest motiu, és convenient acordar des de l'inici el sistema de treball, un calendari orientatiu de reunions i els lliuraments parcials que serviran per fer el seguiment del TFG. Aquest seguiment continuat no només facilita el desenvolupament del treball, sinó que també permet al tutor o tutora conèixer l'evolució del TFG i informar el tribunal sobre els aspectes que formen part de l'avaluació del seguiment prevista en el Reglament.

Perquè la tutorització sigui realment útil, és important que l'estudiant prepari les reunions, faci arribar els esborranys amb antelació suficient i tingui en compte les observacions rebudes abans de cada nova tutoria.

5. Responsabilitats de l'estudiant

El treball final de grau és un treball individual que requereix una participació activa i continuada de l'estudiant al llarg de tot el procés d'elaboració. Tot i comptar amb l'orientació del tutor o tutora, la responsabilitat sobre el desenvolupament i el resultat final del treball correspon exclusivament a l'estudiant.

En particular, l'estudiant ha de:

- mantenir una comunicació regular amb el tutor o tutora durant el procés d'elaboració del TFG;
- assistir a les tutories i preparar-les adequadament;
- respectar la planificació i els terminis acordats amb el tutor o tutora;
- cercar, seleccionar i utilitzar adequadament les fonts d'informació necessàries;
- elaborar personalment el TFG i garantir-ne l'originalitat;
- tenir en compte les orientacions rebudes del tutor o tutora;
- disposar el treball dins dels terminis i d'acord amb els requisits establerts per la Facultat.

El seguiment del TFG no consisteix únicament a assistir a les tutories. L'estudiant ha de mantenir informat el tutor o tutora sobre l'evolució del treball perquè pugui orientar-ne el desenvolupament i valorar adequadament el procés de tutorització.

La qualitat del TFG dependrà, en gran mesura, de la constància amb què es desenvolupi el treball al llarg del curs i de l'aprofitament del procés de tutorització.

Per tenir-ho en compte

El TFG és una assignatura de 9 crèdits ECTS, fet que equival aproximadament a 225 hores de dedicació de l'estudiant. És recomanable distribuir aquest temps de manera progressiva al llarg del curs i evitar concentrar la major part de la feina en les setmanes prèvies al dipòsit.

6. Integritat acadèmica i ús de la intel·ligència artificial

El treball final de grau és un treball acadèmic individual i original. L'estudiant n'és l'únic responsable i ha de garantir que el seu contingut respecta els principis d'integritat acadèmica i la normativa sobre propietat intel·lectual.

L'objectiu del TFG és acreditar les competències adquirides al llarg del Grau. Per aquest motiu, qualsevol eina utilitzada durant la seva elaboració ha de contribuir a aquest aprenentatge, però no substituir el treball intel·lectual propi de l'estudiant.

Durant el procés d'elaboració del TFG es poden utilitzar eines de suport a la recerca i a la redacció, incloses eines basades en intel·ligència artificial, sempre que el seu ús sigui compatible amb els objectius formatius del treball i amb les indicacions del tutor o tutora.

Amb caràcter general, i llevat que el tutor o tutora estableixi criteris diferents, poden ser compatibles amb l'elaboració del TFG usos com ara:

- obtenir una primera aproximació a un tema objecte d'estudi;
- generar idees o preguntes que ajudin a orientar la recerca;
- millorar aspectes lingüístics o d'estil d'un text redactat per l'estudiant;
- resumir documents o identificar possibles fonts que posteriorment hauran de ser verificades.

En canvi, no són compatibles amb els objectius del TFG pràctiques com ara:

- presentar com a propi un text elaborat totalment o parcialment per una altra persona o mitjançant eines d'intel·ligència artificial;
- incorporar citacions, referències bibliogràfiques, dades o resolucions judicials que no hagin estat prèviament verificades;
- utilitzar eines d'intel·ligència artificial o qualsevol altre procediment amb la finalitat de substituir el treball intel·lectual propi o d'eludir l'avaluació de les competències que el TFG pretén acreditar.

El tutor o tutora efectuarà el control d'originalitat del treball mitjançant les eines disponibles a la Facultat. Si es detecta còpia, plagí o la utilització o cooperació en procediments fraudulents per elaborar el TFG, inclòs l'ús inadequat de la intel·ligència artificial, el treball obtindrà la qualificació de **0 (suspens)** i no serà objecte de defensa pública, d'acord amb el Reglament i amb la normativa d'avaluació de la Universitat.

Si existeixen dubtes sobre la compatibilitat d'un determinat ús de la intel·ligència artificial amb el TFG, és convenient consultar-ho prèviament amb el tutor o tutora.

També és una bona pràctica deixar constància, de manera transparent i en la forma acordada amb el tutor o tutora, dels usos significatius d'aquestes eines durant l'elaboració del treball.

Important

Les eines d'intel·ligència artificial poden ser un instrument de suport útil, però no substitueixen el criteri jurídic, la capacitat d'anàlisi ni la responsabilitat sobre el contingut del TFG.

7. Aspectes formals del TFG

A més de la qualitat del contingut, el TFG ha de complir uns requisits formals que en facilitin la lectura, la comprensió i l'avaluació.

Els aspectes formals concrets —com ara l'extensió, l'estructura, la portada o el sistema de citació— poden variar segons la modalitat del treball i les indicacions del tutor o tutora. Per aquest motiu, és convenient acordar aquests aspectes durant les primeres tutories.

Amb caràcter general, és recomanable:

- redactar el treball amb un llenguatge jurídic clar, precís i correcte;
- mantenir una estructura coherent i una numeració homogènia dels apartats;
- citar adequadament totes les fonts utilitzades;
- diferenciar clarament les fonts normatives, jurisprudencials, doctrinals i, si escau, les fonts electròniques;
- revisar acuradament l'ortografia, la gramàtica i el format abans del dipòsit;
- comprovar que totes les fonts citades en el text apareixen també a la bibliografia final.

En els treballs jurídics és especialment important identificar correctament les fonts emprades i distingir amb claredat entre les fonts normatives, la jurisprudència i la doctrina científica.

Quan el tutor o tutora no indiqui un sistema de citació concret, és recomanable escollir-ne un i utilitzar-lo de manera coherent al llarg de tot el treball.

La Universitat de Girona posa a disposició dels estudiants diversos recursos de suport sobre redacció acadèmica, presentació formal dels treballs i citació de fonts. Es recomana especialment consultar les [Guies sobre com citar documents](#) de la Biblioteca de la UdG i els materials disponibles a [UdGBabel](#), que es mantenen actualitzats i ofereixen orientacions detallades sobre aquests aspectes.

Important

Una bona presentació formal no substitueix un bon contingut, però facilita la lectura del treball i transmet rigor acadèmic.

8. El dipòsit del treball

La versió definitiva del TFG s'ha de dipositar mitjançant l'aplicació informàtica habilitada per la Facultat, dins del termini establert en el calendari acadèmic dels TFG.

Abans del dipòsit, és convenient comprovar que el treball correspon a la versió definitiva, que compleix els requisits formals establerts i que incorpora totes les revisions que l'estudiant consideri oportunes, ja que, una vegada dipositat, s'iniciarà el procediment previst per a la seva defensa.

Una vegada dipositat el treball, el tutor o tutora efectuarà el control d'originalitat previst en el Reglament. Si es detecta còpia, plagí o qualsevol altre procediment fraudulent, s'aplicaran les conseqüències previstes en el Reglament i a la normativa d'avaluació de la Universitat.

Els drets de propietat intel·lectual sobre el TFG es regeixen per la legislació vigent. En qualsevol ús o difusió posterior del treball s'haurà de respectar sempre l'autoria de l'estudiant i la seva vinculació amb la Universitat de Girona.

9. La defensa del treball final de grau

La defensa del TFG constitueix la fase final de l'assignatura i permet a l'estudiant exposar públicament el treball realitzat i respondre les qüestions que li planteja el tribunal.

La defensa és individual. La Secretaria Acadèmica de la Facultat comunicarà a l'estudiant, al tutor o tutora i als membres del tribunal la data, l'hora i el lloc de la defensa, d'acord amb el que estableix el Reglament.

Amb caràcter general, la defensa s'estructura en tres moments:

- una exposició oral del treball, amb una durada màxima de quinze minuts;
- un torn de preguntes formulades pel tribunal sobre la forma o el contingut del treball;
- les respostes de l'estudiant a les qüestions plantejades.

L'exposició ha d'incloure, com a mínim, els objectius, la metodologia, el contingut i les conclusions del treball. El contingut concret de la presentació dependrà de la modalitat del TFG i de les orientacions del tutor o tutora.

Una bona defensa no pretén resumir exhaustivament el treball, sinó destacar-ne les idees essencials, explicar el procés seguit i posar en relleu les principals aportacions i conclusions.

El torn de preguntes permet al tribunal aprofundir en determinats aspectes del treball i comprovar el coneixement que l'estudiant ha adquirit sobre la matèria objecte d'estudi. Les preguntes poden referir-se tant al contingut del treball com a la metodologia seguida, a les fonts utilitzades o a les conclusions assolides. Aquest torn no té per finalitat reproduir un examen oral, sinó oferir a l'estudiant l'oportunitat d'acreditar el seu domini del tema objecte del TFG.

És recomanable

Preparar la defensa amb antelació i adaptar l'exposició al temps disponible. Una presentació clara, estructurada i ben assajada facilita la comunicació de les idees principals i permet respondre amb més seguretat les preguntes del tribunal.

La defensa es pot realitzar en català, castellà, anglès o en qualsevol altra llengua utilitzada en la docència de l'ensenyament, en els termes previstos pel Reglament. Així mateix, la coordinació de l'estudi pot autoritzar, amb petició prèvia raonada, que la defensa es dugui a terme per videoconferència en els supòsits previstos reglamentàriament.

10. L'avaluació del treball final de grau

L'avaluació del TFG no es limita al document escrit que es presenta davant del tribunal. El sistema previst pel Reglament pretén valorar el conjunt del procés d'elaboració del treball, des del seguiment desenvolupat durant la tutorització fins al coneixement que l'estudiant demostra haver adquirit sobre la matèria objecte d'estudi.

Per aquest motiu, la qualificació final es distribueix en dos blocs:

- **40 %** corresponent al seguiment del treball;
- **60 %** corresponent al contingut del treball i a la seva defensa davant del tribunal.

10.1. Avaluació del seguiment (40 %)

L'avaluació del seguiment té per objecte valorar el procés d'elaboració del TFG. Perquè aquesta avaluació sigui possible, és imprescindible que l'estudiant mantingui una comunicació continuada amb el tutor o tutora i que aquest pugui conèixer de manera efectiva l'evolució del treball durant tot el procés de tutorització.

Aquesta part de l'avaluació no es basa únicament en el document final, sinó també en el treball desenvolupat al llarg del curs. No n'hi ha prou que l'estudiant afirmi, durant la defensa, que ha seguit una determinada metodologia o que ha assolit determinades competències; aquests aspectes han d'haver quedat acreditats durant el procés de tutorització.

El tutor o tutora informará el tribunal sobre aquest procés d'acord amb els criteris establerts pel Reglament.

Entre altres aspectes, es valoraran:

- el compliment de les orientacions del tutor o tutora;
- l'autonomia de l'estudiant en el desenvolupament del treball;
- la formulació d'objectius clars, coherents i rellevants;
- la identificació correcta del marc teòric d'aplicació;
- l'adequació de la metodologia emprada;
- l'estructura del treball;
- la qualitat i l'ús de les fonts bibliogràfiques.

10.2. Avaluació del contingut i de la defensa (60 %)

El tribunal avaluarà conjuntament el treball escrit i la defensa oral. L'objectiu és valorar tant la qualitat del TFG com el grau de coneixement que l'estudiant ha adquirit sobre la matèria objecte d'estudi.

Entre altres aspectes, es valoraran:

- la qualitat, la coherència i la correcció formal del treball escrit;
- la capacitat d'anàlisi, de síntesi i d'argumentació jurídica;
- el coneixement i l'assimilació del contingut del TFG;
- la solidesa de les conclusions;
- la claredat de l'exposició oral;

- la capacitat de respondre de manera fonamentada les preguntes formulades pel tribunal.

L'avaluació del TFG pretén valorar de manera equilibrada el conjunt del procés d'aprenentatge desenvolupat per l'estudiant. Per obtenir una bona qualificació no n'hi ha prou de presentar un bon document escrit: també és necessari haver desenvolupat un seguiment continuat amb el tutor o tutora i demostrar, durant la defensa, un coneixement sòlid del tema treballat.

La qualificació de suspens ha d'estar degudament motivada. En cas de disconformitat amb la qualificació obtinguda, l'estudiant pot sol·licitar-ne la revisió d'acord amb la normativa d'avaluació de la Universitat de Girona.

Els treballs que obtinguin una qualificació de **9 o superior** es dipositaran a la Biblioteca de la Universitat de Girona en els termes previstos pel Reglament, llevat dels supòsits en què aquest en prevegi la no publicació.

Important

L'avaluació del TFG no se centra únicament en el resultat final, sinó també en el procés seguit per elaborar-lo i en la capacitat de l'estudiant per explicar-lo, justificar les decisions adoptades i defensar-lo davant del tribunal